

ASMENYS ŽUVĘ AR SUNKIAI SUŽEISTI DĖL NELAIMINGO ATSITIKIMO DARBE

Saugi darbo vieta – kelias į sėkmingą verslą. Dabar, kai darbo pasaulis greitai keičiasi, kartu keičiasi ir su darbu susijusios sveikatos problemos.

Tarp daugelio ekonominių procesų vieną reikšmingiausių vietų užima darbas, nes jis - netik žmogaus pajamų, bet ir socialinio statuso, pilnavertiškumo šaltinis. Dirbantis žmogus dažnai nėra saugus. Objektīvūs ir subjektyvūs pavojingi veiksniai veikia dirbantįjį, ir dirbantysis yra traumuojamas, laikui bėgant pablogėja jo sveikata. Darbe žmogus praleidžia nemažai laiko, todėl yra labai svarbu, kad kiekvienam darbuotojui būtų sudarytos saugios ir sveikos darbo sąlygos. Visgi yra atvejų, kai darbe įvyksta įvairūs nelaimingi atsitikimai ar darbuotojai yra kankinami įvairių profesinių ligų. Darbuotojo teisę turėti saugias ir sveikas darbo sąlygas garantuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija ir kiti teisės aktai. Sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas visais su darbu susijusiais aspektais yra darbdavio pareiga.

Valstybinės darbo inspekcijos duomenys apie įvykius darbe, kurių metu buvo sunkiai pakenkta darbuotojų sveikatai ar darbuotojai mirė, 2015 metais statistinė informacija

Valstybinėje darbo inspekcijoje per 2015 m. (duomenys preliminarūs 2016-01-13) buvo gauta 40 pranešimų apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai mirė, 141 pranešimas – apie įvykius darbe, kurių metu buvo sunkiai pakenkta darbuotojų sveikatai (toliau – nelaimingi atsitikimai darbe). Pernai per tą patį laikotarpį tokių atvejų buvo atitinkamai 59 ir 119, t. y. mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius sumažėjo daugiau nei trečdaliu, o sunkių nelaimingų atsitikimų darbe padaugėjo 22 atvejais arba 18,5 proc. Pagal minėtus pranešimus 2015 m. ištirta 26 mirtini ir 123 sunkūs nelaimingi atsitikimai darbe. Mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičius, tenkantis 100 000 darbuotojų, 2015 m. yra 3,3 (2014 m. – 4,9), o sunkių nelaimingų atsitikimų darbe – 11,7 (2014 m. – 9,8). Daugiausiai nelaimingų atsitikimų darbe (preliminariais duomenimis) įvyko statyboje – 13 mirtinų ir 48 sunkūs, apdirbamosios gamybos įmonėse atitinkamai – 6 ir 26, transporto ir saugojimo įmonėse – 11 mirtinų ir 15 sunkių. Minėtų trijų ekonominių veiklų įmonėse įvykę mirtini nelaimingi atsitikimai darbe sudaro 75 proc. visų šalyje įvykusių mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe, o sunkūs – 63 proc. visų sunkių nelaimingų atsitikimų darbe.

Palyginimas su 2014 m. rezultatais

Palyginti su 2014 m., bendras žūčių darbe skaičius šalies mastu 2015 m. sumažėjo, tačiau kai kuriose ekonominės veiklos įmonėse jų skaičius padidėjo: nuo 12 iki 13 atvejų – statyboje, nuo 5 iki 6 atvejų – apdirbamosios gamybos, nuo 1 iki 2 – prekybos įmonėse; jūrinės žvejybos įmonėse pernai žūčių darbe nebuvo, o šiemet įvyko 1 mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe. Visų kitų ekonominių veiklų įmonėse mirtinų nelaimingų atsitikimų skaičius gerokai sumažėjo:

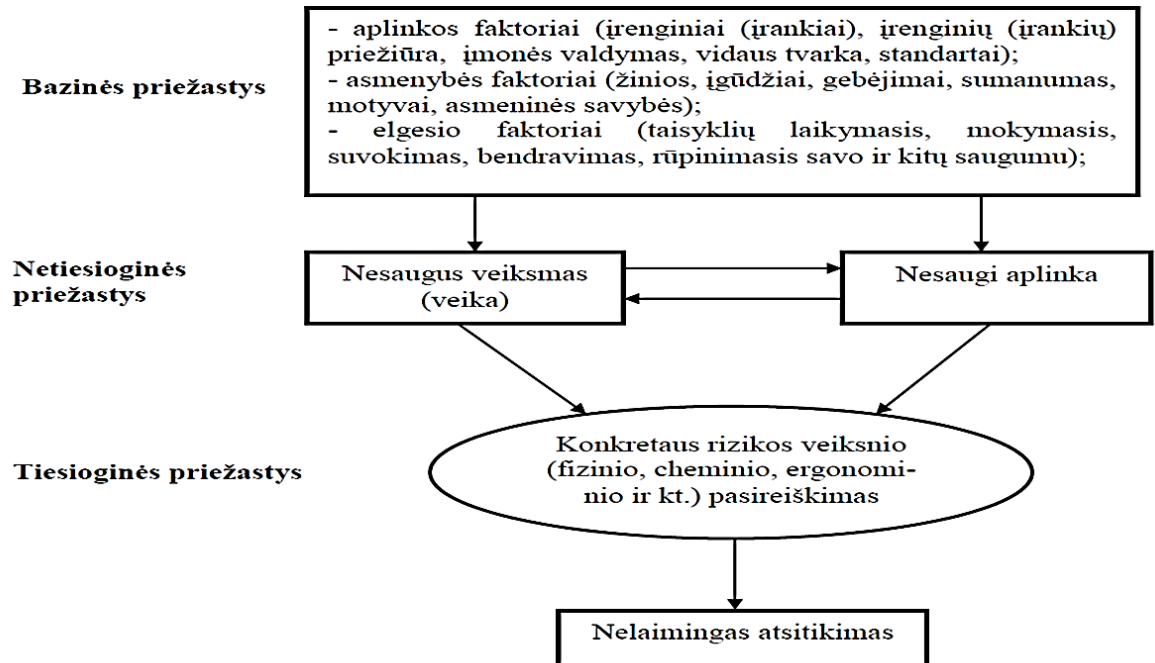
- pvz., transporto įmonėse nuo 16 iki 11;
- žemės ūkio – nuo 6 iki 2;
- miškininkystės – nuo 6 iki 1;
- elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo įmonėse – nuo 2 iki 1;
- administracinės ir aptarnavimo veiklos įmonėse – nuo 4 iki 1;
- žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo įmonėse – nuo 2 iki 1.

Sunkių nelaimingų atsitikimų darbe skaičius šalies mastu išaugo beveik 18 proc. – nuo 119 atvejų 2014 m. iki 141 atvejo – 2015 m. Daugiau negu dvigubai sunkių nelaimingų atsitikimų darbe išaugo statybos – nuo 22 atvejų 2014 m. iki 48 atvejų – 2015 m., didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių remonto įmonėse – nuo 6 iki 13 atvejų. Nuo 4 iki 7 sunkių nelaimingų atsitikimų padaugėjo administracinės ir aptarnavimo veiklos įmonėse. Vienu sunkiu nelaimingu atsitikimu 2015 m., palyginti su 2014 m., daugiau buvo vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo įmonėse – 5 atvejai, viešojo valdymo ir gynybos; privalomojo socialinio draudimo įmonėse – 2 atvejų, o kitų veiklų įmonėse sunkių nelaimingų atsitikimų skaičius sumažėjo arba liko nepakitęs.

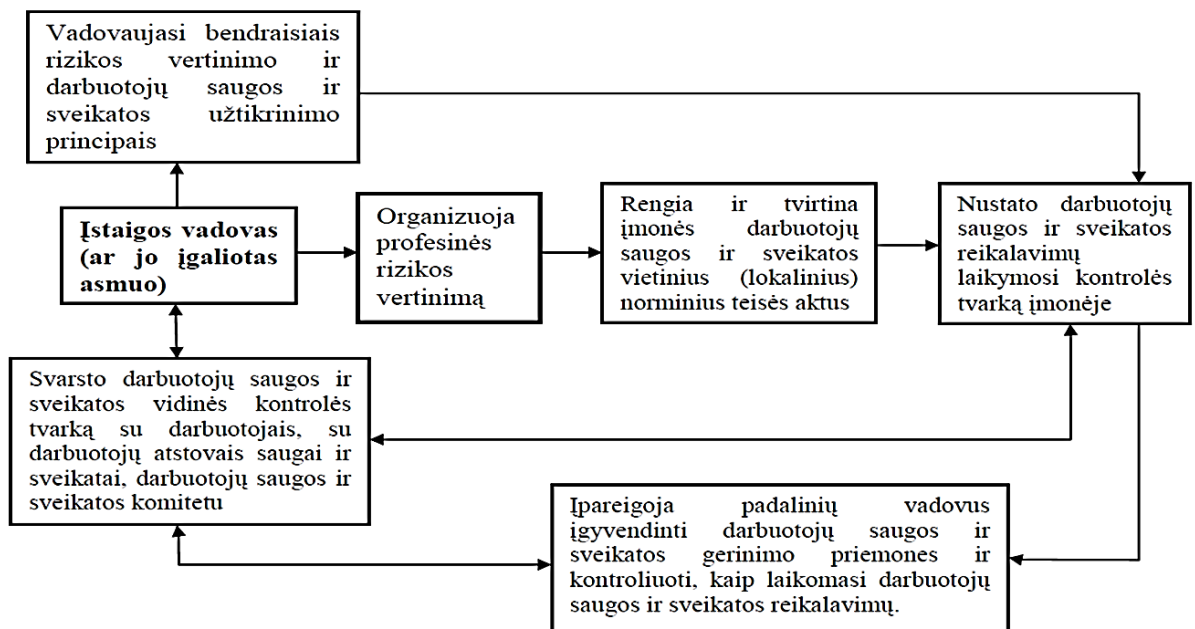

NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE PRIEŽASTYS

1. Priežastingumo lygiai:

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS VIDINĖ KONTROLĖ

SITUACIJOS ANALIZĖ ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

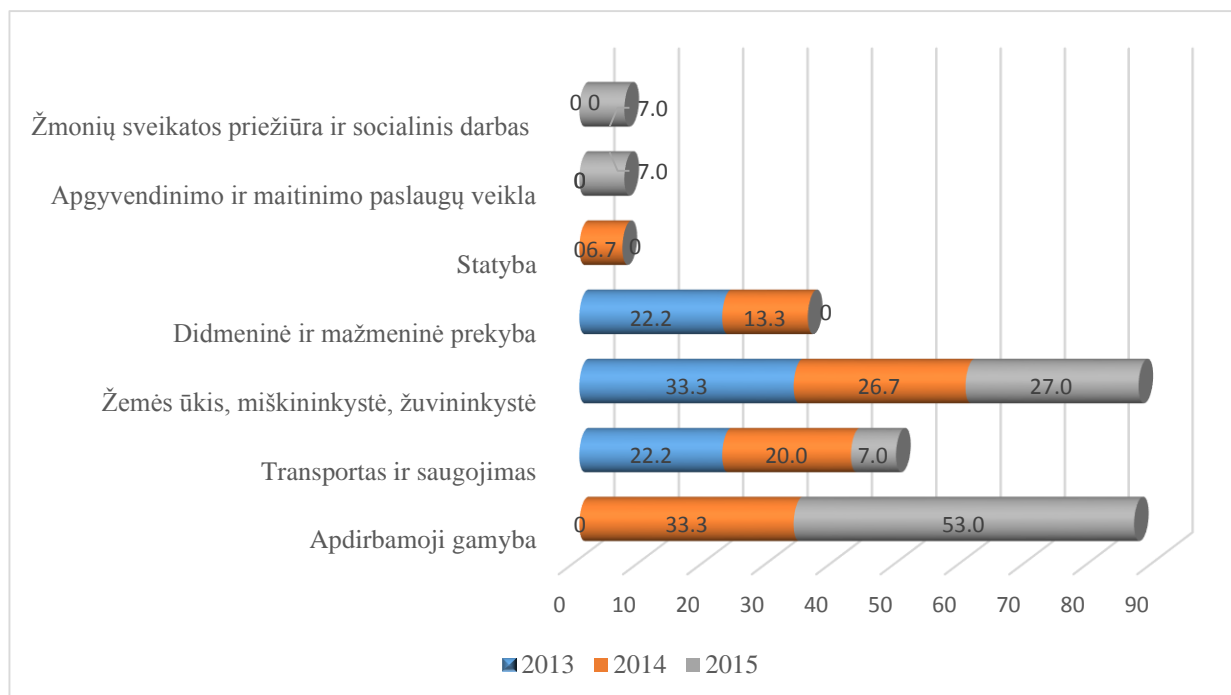
2015 m. Šiaulių rajone iš viso įvyko 16 nelaimingų atsitikimų darbe (2014 m. – 19, 2013 m. – 10): 15 lengvi ir 1 mirtinas (2014 m. – 15 lengvi, 4 sunkus ; 2013 m. – 9 lengvi, 1 sunkus).

Daugiausia lengvų nelaimingų atsitikimų įvyko:

- Apdirbamojoje gamyboje – 8 (53,0 proc.) (2014 m. – 33,3 proc.; 2013 m. – 0 proc.);
- Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės srityje – 4 (27,0 proc.) (2014 – 4 (26,7 proc.) 2013 m. – 3 (33,3proc.));
- Po vieną atveją transporto ir saugojimo srityje – 1 (7,0 proc.) (2014m. – 3 (20,0 proc.); 2013 m. – 1 (11,1 proc.));
- Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla 1 (7,0 proc.) (2014m. – 0 proc.; 2013 m. – 0 proc.) Žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo srityje – 1 (7,0 proc.) (2014m. – 0 proc.; 2013 m. – 0 proc.) (Žr. 1 pav.).

2014 m. sunkių nelaimingų atsitikimų įvyko žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės srityje – 3 (75,0 proc.), 1 (25,0 proc.) atvejais apdirbamojoje gamyboje.

2015 m. mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe įvyko – 1 (100 proc.) (2014 m. – 0 proc. , 2013 – 0 proc.).

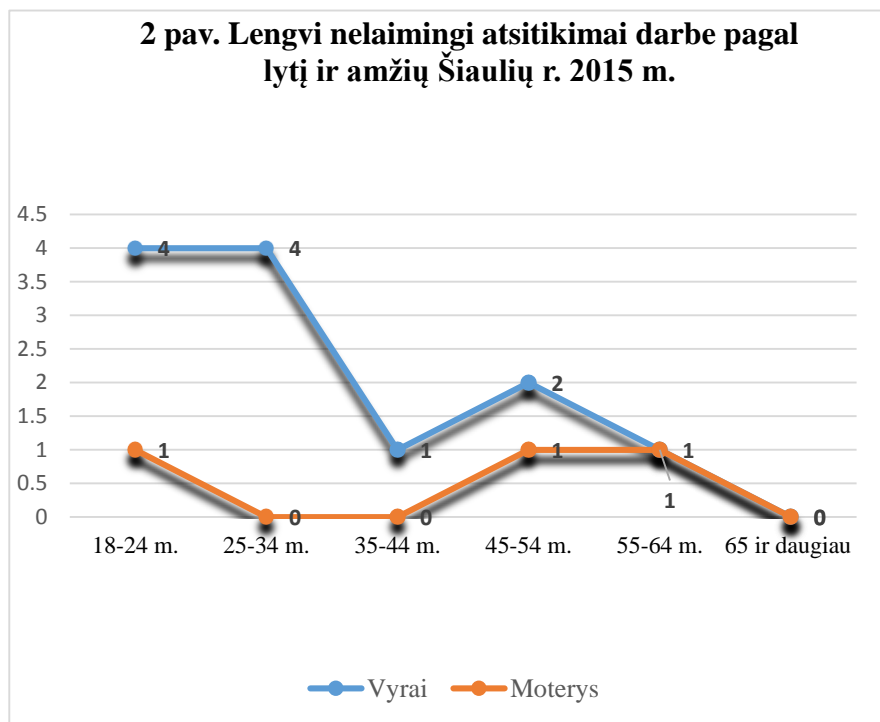

1. pav. Lengvi nelaimingi atsitikimai darbe Šiaulių rajone 2013–2015 m. (proc.)

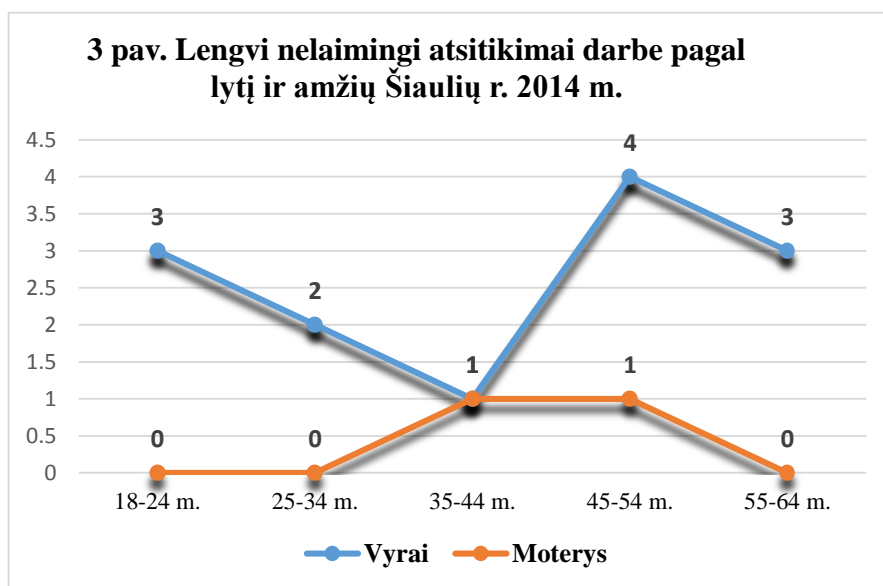
Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

2015 m. įvyko 12 lengvų nelaimingų atsitikimų darbe vyrams 18-24 m. (4), 25-34 m. (4), 35-44 m. (1), 45-54 m. (2) ir 55-64 m. (1), 65 + (0) amžiaus. Moterims įvyko 3 lengvi nelaimingi atsitikimai 18-24 m. (1), 45-54 m. (1) ir 55-64 m. (1) amžiaus (Žr. 2 pav.).

13 lengvų nelaimingų atsitikimai darbe 2014 m. įvyko vyrams 18-24 m. (3), 25-34 m. (2), 35-44 m. (1), 45-54 m. (4) ir 55-64 m. (3) amžiaus. Taip pat lengvi nelaimingi atsitikimai įvyko ir dviem moterimis. 35-44 m. (1) ir 45-54 m. (1) amžiaus moteriai (Žr. 3. pav.). Sunkūs nelaimingi atsitikimai įvyko keturiems 35-44 m. amžiaus vyrams.

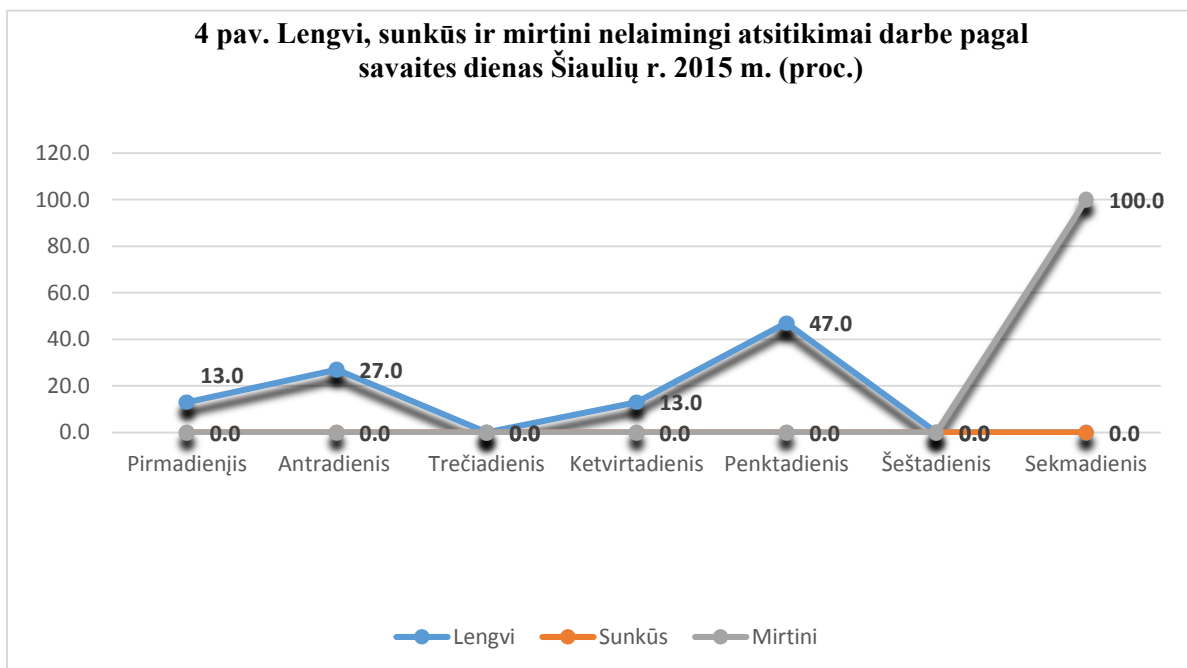

Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

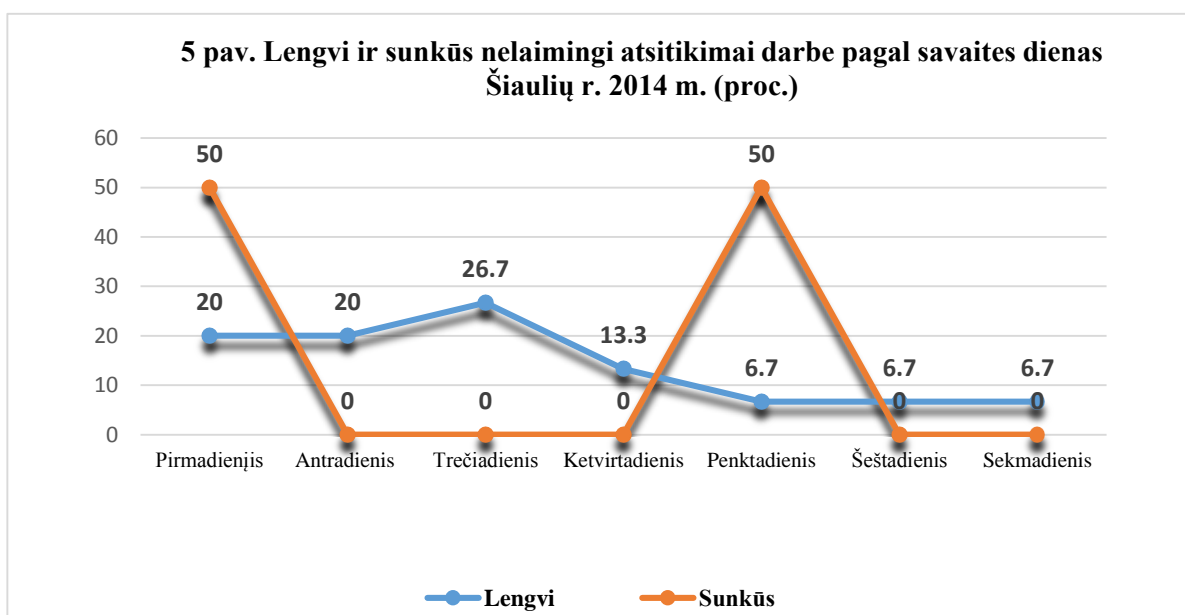

Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

2015 m. daugiausiai sunkių nelaimingų atsitikimų pagal savaites dienas įvyko penktadienį ir antradienį. Pirmadienį ir ketvirtadienį po 2 (13,0 proc.) atvejus. 2014 m., lengvų nelaimingų atsitikimus pagal savaites dienas, daugiausia jų įvyko trečiadienį – 4 (26,7 proc.), pirmadienį ir antradienį po 3 (20,0 proc.) atvejus. Ketvirtadienį – 2 (13,3 proc.), o penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį įvyko po 1 (6,7 proc.) atveją. Po du sunkius nelaimingus atsitikimus darbe įvyko pirmadienį 2 (50,0 proc.) ir penktadienį 2 (50,0 proc.) (žr. 5 pav.).

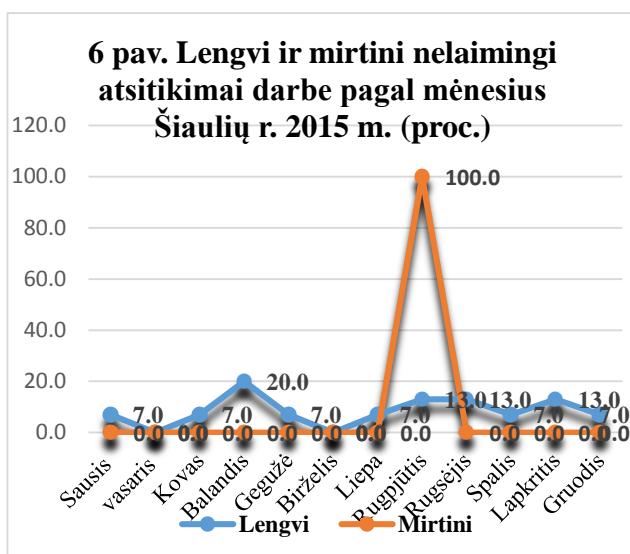
Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

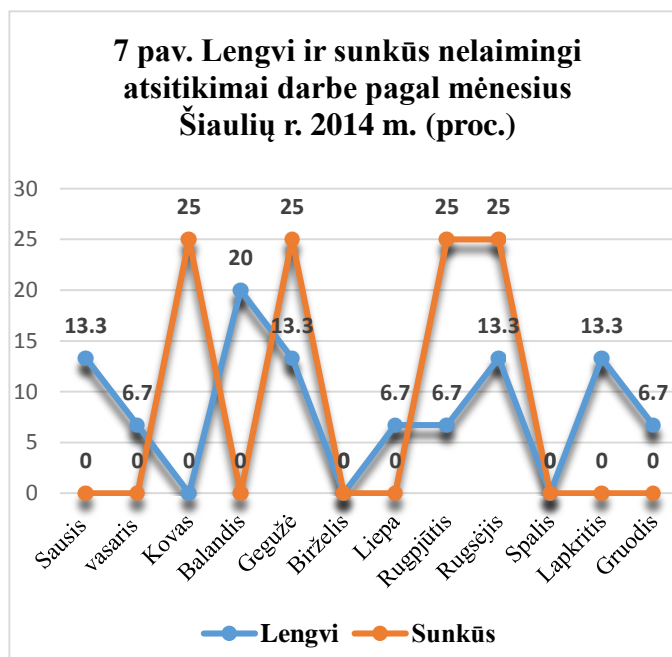
Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

2015 m. daugiausiai lengvų nelaimingų atsitikimų darbe pagal metų mėnesius įvyko balandį – 3 (20,0 proc.). Rugsjūtį, rugsėjį ir lapkritį įvyko po 2 nelaimingus atsitikimus (13,0 proc.). Sausį, kovą, gegužį, liepą, spalį ir gruodį įvyko po 1 nelaimingą atsitikimą (7,0 proc.). Vienas mirtinas nelaimingas atsitikimas įvyko rugsjūčio mėnesį (žr. 6 pav.).

2014 m. lengvų nelaimingų atsitikimų darbe pasiskirstymas pagal mėnesius buvo toks: pastebimai daugiausiai įvykių įvyko balandį – 20,0 proc. Sausį, gegužę, rugsėjį ir lapkritį įvyko po du nelaimingus atsitikimus–13,3 proc., Vasarį, liepą, rugsjūtį ir gruodį įvyko po vieną nelaimingą atsitikimą – 6,7 proc. Po vieną sunkų nelaimingą atsitikimą darbe įvyko kovą, gegužį, liepą ir rugsėjį– 25,0 proc. (žr. 7 pav.).

Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

Apibendrinimas

- ➔ Kiekvieno įvykio pasekmės iš principo yra nenuspėjamos ir tai, kad įvyko ar mirtinas, ar sunkus, ar lengvas nelaimingas atsitikimas darbe, ar tik incidentas yra susiklosčiusių tam tikrų aplinkybių išdava (tai yra kiekvienas incidentas ar lengvas nelaimingas atsitikimas darbe potencialiai galėjo būti mirtinu).
- ➔ Negalime tiesiogiai įtakoti mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe dinamikos – prevencija prasideda nuo piramidės bazės, tai yra įmonės veikla turi būti organizuota darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimų, įvykstančių incidentų minimizavimo linkme.

Straipsnį parengė: Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė – Viktorija Vaičaitytė – Dūdė